

presentaci u příslušného vojenského tělesa, nebyla však v jeho základním listě provedena. Ježto obviněný L. dne 6. prosince 1918 opět z posádkové věznice svémocně se vzdálil s úmyslem deserčním a to jako voják ročníku 1897, který byl vojenskou službou povinen, dopustil se nové desertce, a byl jako sběh stíhán. Že se pak obviněný přihlásil do čs. armády jako svobodník R., jest dle spisů prokázáno, to však pro pravomoc by nebylo závažným. Naproti tomu závažnou okolností jest to, že obviněný L. byl před převratem i po převratu jako sběh stíhán, dopustil se nových desertcí a jako sběh páchal různé majetkové delikty. Poslední desertce datuje se z 11. listopadu 1920, tedy z doby, kdy obviněný jako příslušník ročníku 1987 byl ještě vojenskou službou povinen a proto činy, které též od tohoto sběhnutí do svého zatčení v roce 1922 a dopravení do posádkové věznice v Terezíně spáchal, patří pod vojenskou soudní pravomoc, právě tak, jako všechny ostatní činy trestné, spáchané před touto desertcí, ježto obviněný Jan L. byl po každém svém svémocném vzdálení se s úmyslem deserčním jako sběh stíhán. Dle § 11:8 voj. tr. ř. jest tedy vojenská soudní pravomoc dána. Desertce spáchané obviněným do 27. října 1919 byly sice dle amnestie presidenta republiky z 25. října 1919 abolovány, ale na pravomoc nemá tato amnestie vlivu.

Čís. 1202.

Ke skutkové podstatě zločinu dle §u 209 tr. zák. se vyhledává, by byly vymyšleny okolnosti s k u t k o v é. Vymyšlení může spočívatí též v tom, že byly zamlčeny některé složky pravdivého skutkového děje, čímž mu dána tvářnost naplňující skutkovou podstatu zločinu, a musí se vztahovati vždy i na stránku subjektivní.

(Rozh. ze dne 2. května 1923, Kr I 216/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 8. ledna 1923, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem utržení na cti dle §u 209 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud, uplatňujíc zmatek čís. 9. správně čís. 9 lit. a) §u 281 tr. ř., dovozuje, že stěžovatelé nezfalšovali skutkového děje, z něhož obvinili finanční orgány, nýbrž že pouze nesprávně kvalifikovali tento děj, poukazujíc těmito vývody zřetelně k výtce, že výrok prvé stolice, odsuzující stěžovatele pro zločin utržení na cti, není opodstatněn skutečnostmi, v napadeném rozsudku zjištěnými. Vymyšletí lze pouze okolnosti skutkové. Nesprávný úsudek o takových okolnostech není osobou, která je posuzuje, vymyšlen, nýbrž — po případě vědomě — pochyben. Utrháním na cti není tedy již nesprávné hodnotění právního významu, nesprávná kvalifikace skutko-

vých událostí, jež se skutečně přihodily. Utrháním na cti nebyly by proto samy o sobě ani v souvislosti s pravdivým udáním skutkovým věty podání, o které jde: »že se finanční zřízenci vrhají na tlumoky dělníků jako tlupa loupežníků, že vracejí (věci odňaté) za vydírání značného peníze, že přišli jako loupežníci.« Pojem utrhaní na cti předpokládá naopak, že pachatel vymýšlí zločin, t. j. že tvrdí vědomě nepravdivé skutečnosti, jež při správném hodnotění po stránce trestněprávní naplňují některou zákonem stanovenou zločinnou podstatu skutkovou jak po stránce objektivní, tak po stránce subjektivní. Projev pachatelů musí tedy při nejmenším také naznačiti, že nařknutá osoba jednala tak, jak v projevu tvrzeno, s úmyslem, skutkovou podstatou vymyšleného zločinu předpokládaným, a — požaduje-li se v zákoně pro tuto podstatu bezprávný účel jednání — za účelem, zákonem zakázaným. Ovšem lze vymýšleti zločin též tím způsobem, že pachatel dává pravdivému skutkovému ději zamlčením některých jeho složek — obzvláště složek, poukazujících k nedostatku zločinného úmyslu nebo bezprávného účelu — tvářnost jiného děje, jenž pak naplňuje zcela, totiž i po stránce subjektivní skutkovou podstatu zločinu. Než povaha utrhaní na cti jako zločinu předpokládá v takovém případě, by pachatel pojal i tuto přeměnu ve svůj úmysl, t. j. aby si byl vědom, že zamlčením složek zmíněného rázu předstírá skutkový děj, neb úmysl, aneb účel, jakých v pravdě tu nebylo. Toto zjištění v napadeném rozsudku schází. Rozhodovací důvody zjišťují, že stěžovatelé vyličili v podání, o něž jde, děj v ten smysl, že šlo zřízencům finanční strážě o to, by dostali od S-a 100 Kč (300 M), jinak že S. nedostane zpět klobouk a látku. Nalézací soud shledává v tomto vyličení děje obvinění finančních zřízenců z vydírání peněz, totiž obvinění, že vyhrožovali S-ovi ublížením (patrně na majetku nevrácením klobouku a látky), v úmyslu, by od něho dostali zmíněný peníz. Případnějším bylo by bývalo arcíť posuzování děje, v podání vyličeného s hlediska zločinu zneužití moci úřední. Rozhodovací důvody zjišťují dále, že zřízenci finanční strážě ptali se ovšem S-a po penězích a připověděli mu, že mu vrátí klobouk a látku, složí-li 100 Kč proti stvrzení a proti tomu, že se s ním příští den sepíše u celního úřadu protokol (tudíž jako jistotu). Dle zjištění nalézacího soudu kryje se tedy skutkový děj, jaký je vyličen v podání obžalovaných, se skutkovým dějem, jak se v pravdě udál, až na to, že v onom vyličení není uvedeno, pokud se týče je zamlčeno, že peníze byly vymáhány s prohlášením, že jejich složení bude potvrzeno a že se S. má dostavit na celní úřad za účelem výslechu. Následkem této neúplnosti, tohoto zamlčení zmíněných, nepopíratelně závažných složek, nabyl ovšem skutkový děj jiné tvářnosti, než jakou v pravdě měl, a vyličení děje stěžovateli mohlo důsledkem toho křivě nasvědčovati tomu, že finanční zřízenci vymáhali peníze pro sebe a chtěli si je ponechat, mohlo tedy křivě poukazovati na bezprávný účel, jež finanční zřízenci sledovali (zločin vydírání), pokud se týče jejich úmysl způsobiti S-ovi škodu (zločin zneužití moci úřední). Poukaz tento je po případě sesílen shora zmíněnými výrazy, v podání jinak použitými. Závěrečnosti tohoto poukazu mohla by však — jak budiž mimochodem podotčeno — naopak otřásati věta

podání, napadeným rozsudkem opomenutá, že by zřízení, kdyby měli rodiny a museli sobě živobytí jinde vydělávati, poměrům porozuměli a lidštěji sobě počínali (würden si die Lage begreifen und humaner vorgehen), a věta podání, že československé pohraniční orgány nevykonávají řádné kontroly. Rozhodovací důvody napadeného rozsudku dospívají k závěru, že šlo obžalovaným o obvinění způsobem, jaký se jim klade za vinu, že obviňování bylo nepravdivé a dalo se za tím účelem, by byla zjednána náprava, t. j. aby bylo s finančními zřízením zavedeno vyšetřování. Tímto závěrem není však zjištěna známka zločinu Šu 209 tr. zák., že tvrzený zločin musí býti vymyšlen i po stránce subjektivní, t. j. že utrhač na cti musí si býti vědom i toho, že svým projevem udává (obviňuje) nařknutou osobu také z úmyslu (z účelu), vymyšleným zločinem předpokládaného. Vždyť napadený rozsudek neuvažuje ani po stránce objektivní o tom, zda podání stěžovatelů, o které jde, obviňovalo finanční zřízence, že vymáhali peníze za bezprávným účelem vlastního prospěchu či v úmyslu S-a poškoditi. Napadený rozsudek nemohl proto při onom závěru k této okolnosti přihlížeti ani po stránce subjektivní. Vyšetřováním, k jehož zavedení směřoval dle předpokladu nalézacího soudu úmysl stěžovatelů, mohlo býti disciplinární řízení nadřízeného úřadu finančního pro porušení služebních předpisů, nebo soudní řízení pro zločin Šu 98 tr. zák. nebo Šu 101 tr. zák. Tomu, že úmysl stěžovatelů směřoval k řízení, na druhém místě zmíněnému, nasvědčovalo by ovšem zjištění, že stěžovatelé věděli, že postup zřízenců finanční stráže vyhovoval platným předpisům. Než tohoto vědomí nalézací soud nezjišťuje, ponechává naopak úplně stranou i po stránce objektivní otázku, zda odpovídalo »striktním« předpisům, jak si zřízenci finanční stráže počínali při příběhu, o který jde. Rozhodovací důvody neuvažují — ačkoliv obhajoba P-ova poukazovala ku tvrzení, že o těchto okolnostech nevěděl, — ani o tom, zda Hugo P., jenž podání sepsal a podepsal věděl, že peníze měly býti složeny jako jistota a za předpokladu, že S. bude příští den na celním úřadě vyslýchán. Odsuzující výrok prvé stolice není, jak dovozeno, opodstatněn skutečnostmi, v napadeném rozsudku zjištěnými, a spočívá na nesprávném použití zákona v ustanovení Šu 209 tr. zák.

Čís. 1203.

Padělání peněz a cenných papírů (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n.).

Opatření si razítka ku poznačení, že cenné papíry byly přihlášeny ku soupisu majetku, spadá pod ustanovení Šu 5 zák.

K pojmu nedokonaného svádění (§ 9 tr. zák.) se nevyhledává, by se svádění dal přemluvíti, natož pak, by přistoupil k trestnému činu.

(Rozh. ze dne 3. května 1923, Kr I 146/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. listopadu 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vin-